

ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΗΛΙΟΥ Δ.Ε.
(Ε.Α.Π.Δ.Ε.) - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Δ.Ε. Ο.Τ.Α.

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ CLLD/LEADER
«ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗ
ΜΑΓΝΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΣΠΟΡΑΔΕΣ»

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

«ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ
ΠΕΡΙΟΧΩΝ»

(Μέτρο 8.3.3: Άρ. 63.1 του Καν. 508/2014 'Εφαρμογή στρατηγικών τοπικής
ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων' [για παρεμβάσεις
δημοσίου χαρακτήρα])

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΛΙΕΙΑ & ΘΑΛΑΣΣΑ 2014 -2020»
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4 «ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ»

ΒΟΛΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΤΘΑ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.ΟΡΟΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5.ΕΥΛΟΓΟ ΚΟΣΤΟΣ	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ	20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

1.1 Καταγραφή Παρουσίαση της περιοχής παρέμβασης

Η περιοχή παρέμβασης CLLD στις περιφερειακές ενότητες Μαγνησίας και Σποράδων περιλαμβάνει:

- A. Την περιοχή του Προγράμματος LEADER ΠΑΑ και
- B. Την περιοχή του Προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ.

Η περιοχή παρέμβασης του προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ περιλαμβάνει όλη την Περιφερειακή Ενότητα των Σποράδων καθώς και την Δημοτική Ενότητα Τρικερίου από την Περιφερειακή Ενότητα Μαγνησίας. Συνολικά έχει αναφορά σε τέσσερις Καλλικρατικούς Δήμους.

Περιοχή Προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ:

Δήμος Νοτίου Πηλίου: Τοπική Κοινότητα Τρικερίου.

Δήμος Αλοννήσου.

Δήμος Σκιάθου.

Δήμος Σκοπέλου: Δημοτική Κοινότητα Γλώσσης, Δημοτική Κοινότητα Σκοπέλου, Τοπική Κοινότητα Κλήματος.

Στο πίνακα 1 που ακολουθεί δίδονται αναλυτικά, η έκταση της περιοχής παρέμβασης CLLD και ο μόνιμος πληθυσμός, σε επίπεδο Τοπικής/Δημοτικής Κοινότητας.

Αναφέρεται ότι οι πίνακες που έχουν συνταχθεί διαχωρίζουν την ηπειρωτική από τη νησιωτική περιοχή.

Περιφερειακή Ενότητα	Δήμος	Τοπική Δημοτική Κοινότητα	Γεωγραφικός Κωδικός Καλλικράτη	Χαρακτηρισμός Περιοχής	LEADER ΠΑΑ 2014 -2020		LEADER ΕΠΑΛΘ 2014 -2020	
					Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Έκταση (km ²)	Μόνιμος Πληθυσμός 2011
Μαγνησίας	Αλμυρού	Δ.Κ.Αλμυρού	91040101		210	8.220		
		Δ.Κ. Ευξεινουπόλεως	91040102		21,1	2.293		
		Τ.Κ.Ανθοτόπου	91040103	ΟΡΕΙΝΗ	24,4	159		
		Τ.Κ.Κοκκωτών	91040104	ΟΡΕΙΝΗ	48,9	180		
		Τ.Κ.Κροκίου	91040105		26,6	860		
		Τ.Κ.Κωφών	91040106	ΟΡΕΙΝΗ	56,4	196		
		Τ.Κ.Πλατάνου	91040107		65,3	684		
		Τ.Κ.Φυλάκης	91040108	ΟΡΕΙΝΗ	21,2	86		
		Τ.Κ.Ανάβρας	91040201	ΟΡΕΙΝΗ	121,9	584		
		Τ.Κ. Αγίων Θεοδώρων	91040301	ΟΡΕΙΝΗ	15,8	318		
		Τ.Κ.Αχιλλείου	91040302	ΟΡΕΙΝΗ	37,7	655		
		Τ.Κ.Πτελεού	91040303	ΟΡΕΙΝΗ	64,7	1.512		
		Δ.Κ.Σούρπης	91040401		69,7	1.472		
		Τ.Κ.Αγίας Τριάδος	91040402		23,5	222		

		Τ.Κ.Αγίου Ιωάννου	91040403	ΟΡΕΙΝΗ	20,2	63		
		Τ.Κ.Αμαλιαπόλεως	91040404		9,6	508		
		Τ.Κ.Βρυναίνης	91040405	ΟΡΕΙΝΗ	54	345		
		Τ.Κ.Δρυμῶνος	91040406		14,4	257		
	Βόλου	Δ.Κ.Αγριάς	91050101		3,5	5.191		
		Τ.Κ.Δρακείας	91050102	ΟΡΕΙΝΗ	21,7	441		
		Δ.Κ.Διμηνίου	91050201		37,1	2.279		
		Τ.Κ.Σέσκλου	91050202	ΟΡΕΙΝΗ	38,4	970		
		Τ.Κ.Αγίου Βλασίου	91050301	ΟΡΕΙΝΗ	5,6	515		
		Τ.Κ.Αγίου Λαυρεντίου	91050302	ΟΡΕΙΝΗ	16	571		
		Τ.Κ.Άνω Λεχωνίων	91050303		3,5	1.429		
		Τ.Κ.Κάτω Λεχωνίων	91050304		3,6	1.630		
		Τ.Κ.Αγίου Ονουφρίου	91050501	ΟΡΕΙΝΗ	0,2	475		
		Τ.Κ.Ανακασιάς	91050502		0,8	1.012		
		Τ.Κ.Άνω Βόλου	91050503		1	651		
		Τ.Κ.Μακρινίτσης	91050601	ΟΡΕΙΝΗ	59,9	694		
		Δ.Κ.Νέας Αγχιάλου	91050701		47,8	6.131		
		Τ.Κ.Αϊδινίου	91050702		12,7	318		
		Τ.Κ.Μικροθηβών	91050703		20	370		
		Τ.Κ.Γλαφυρών	91050802	ΟΡΕΙΝΗ	41,2	237		
		Τ.Κ.Άλλης Μεριάς	91050901	ΟΡΕΙΝΗ	5,2	862		
		Τ.Κ.Κατωχωρίου	91050902	ΟΡΕΙΝΗ	9,3	362		
		Τ.Κ.Πορταριάς	91050903	ΟΡΕΙΝΗ	7,9	566		
		Τ.Κ.Σταγιατών	91050904	ΟΡΕΙΝΗ	0,4	121		
	Σποράδες Μουρεσίου	Δ.Κ.Σποράδας	91060101	ΟΡΕΙΝΗ	37,4	2.251		
		Τ.Κ.Μακρυρράχης	91060102	ΟΡΕΙΝΗ	8,9	658		
		Τ.Κ.Πουρίου	91060103	ΟΡΕΙΝΗ	49,8	425		
		Τ.Κ. Αγίου Δημητρίου Πηλίου	91060201	ΟΡΕΙΝΗ	2,8	422		
		Τ.Κ.Ανηλίου	91060202	ΟΡΕΙΝΗ	7,8	382		
		Τ.Κ.Κισσού	91060203	ΟΡΕΙΝΗ	11	332		
		Τ.Κ.Μουρεσίου	91060204	ΟΡΕΙΝΗ	13,8	548		
		Τ.Κ.Ξορυχτίου	91060205	ΟΡΕΙΝΗ	6,6	248		
		Τ.Κ.Τσαγκαράδας	91060206	ΟΡΕΙΝΗ	12,2	543		
	Νότιου Πηλίου	Τ.Κ.Αργαλαστής	91070101	ΟΡΕΙΝΗ	56,6	1.694		
		Τ.Κ.Μετοχίου	91070102	ΟΡΕΙΝΗ	7,4	78		
		Τ.Κ.Ξινόβρυσης	91070103	ΟΡΕΙΝΗ	10,8	213		
		Τ.Κ.Αφετών	91070201	ΟΡΕΙΝΗ	8,3	341		
		Τ.Κ.Καλαμακίου	91070202	ΟΡΕΙΝΗ	8,5	169		
		Τ.Κ.Λαμπινούς	91070203	ΟΡΕΙΝΗ	3,5	24		
		Τ.Κ.Νεοχωρίου	91070204	ΟΡΕΙΝΗ	41,7	735		
		Τ.Κ.Συκής	91070205	ΟΡΕΙΝΗ	18,8	477		
		Τ.Κ.Αγίου Γεωργίου Νηλείας	91070301	ΟΡΕΙΝΗ	21,3	963		

		T.Κ.Βυζίτισης	91070302	ΟΡΕΙΝΗ	6,1	306		
		T.Κ.Καλών Νερών	91070303		2	594		
		T.Κ.Μηλεών	91070304	ΟΡΕΙΝΗ	24,4	900		
		T.Κ.Πινακατών	91070305	ΟΡΕΙΝΗ	10	322		
		T.Κ.Λαύκου	91070401	ΟΡΕΙΝΗ	63,3	582		
		T.Κ.Μηλίνης	91070402	ΟΡΕΙΝΗ	9	755		
		T.Κ.Προμυρίου	91070403	ΟΡΕΙΝΗ	50,1	710		
		T.Κ.Τρικεριού	91070501	ΟΡΕΙΝΗ	26,8	1.353	26,8	1.353
	Ρήγα Φεραίου	T.Κ.Καναλίων	91080101	ΟΡΕΙΝΗ	59,6	1.015		
		T.Κ.Κερασέας	91080102	ΟΡΕΙΝΗ	49,1	280		
		T.Κ.Ριζομούλου	91080103		34	1.482		
		T.Κ.Στεφανοβικείου	91080104		80,9	1.970		
		T.Κ.Κεραμιδίου	91080201	ΟΡΕΙΝΗ	111,5	423		
		Δ.Κ.Βελεστίνου	91080301		44,4	3.403		
		Τα.Κ. Αγίου Γεωργίου Φερών	91080302		38,6	681		
		T.Κ.Αερινού	91080303		33,7	510		
		T.Κ. Μικρού Περιβολακίου	91080304		21,2	343		
		T.Κ.Περιβλέπτου	91080305		77,7	815		
		Σποράδων	Αλοννήσου	Δ.Κ.Αλοννήσου	91090101	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ	129,6	2.750
Σκιάθου	Δ.Κ.Σκιάθου		91100101	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ	49,9	6.088	49,9	6.088
Σκοπέλου	Δ.Κ.Γλώσσης		91110101	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ	12,7	1.168	12,7	1.168
	Δ.Κ.Σκοπέλου		91110102	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ	73,9	3.286	73,9	3.286
	T.Κ.Κλήματος		91110103	ΝΗΣΙΩΤΙΚΗ	9,7	506	9,7	506
Σύνολο περιοχής παρέμβασης					2.586,50	84.184,00	302,60	15.151,00
Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας Σποράδων					276,00	13.798,00	276,00	13.798,00
Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας Μαγνησίας					2.360,00	189.093,00	2.360,00	189.093,00
Σύνολο Περιφέρειας Θεσσαλίας					14.037,00	732.762,00	14.037,00	732.762,00

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η περιοχή του προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ, έχει έκταση 302,6 Km² και μόνιμο πληθυσμό 15.151 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ 2011).

Η περιοχή του προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ αποτελεί το 11,7% του συνόλου της περιοχής παρέμβασης CLLD σε ότι αφορά την έκταση και το 18% του συνόλου της περιοχής παρέμβασης CLLD σε ότι αφορά τον πληθυσμό.

Οι ορεινές περιοχές του προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ, έχουν έκταση 26,8 Km² και μόνιμο πληθυσμό 1.353 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ 2011).

Οι ορεινές περιοχές του προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ και του προγράμματος LEADER ΠΑΑ, αποτελούν το 60,35 % του συνόλου της περιοχής παρέμβασης CLLD σε ότι αφορά την έκταση και το 33,91 % του συνόλου της περιοχής παρέμβασης CLLD σε ότι αφορά τον πληθυσμό.

Οι νησιωτικές περιοχές του προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ, έχουν έκταση 275,8 Km² και μόνιμο πληθυσμό 13.798 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ 2011).

Οι νησιωτικές περιοχές του προγράμματος LEADER ΕΠΑΛΘ αποτελούν το 10,66% του συνόλου της περιοχής παρέμβασης CLLD σε ότι αφορά την έκταση και το 16,39% του συνόλου της περιοχής παρέμβασης CLLD σε ότι αφορά τον πληθυσμό.

Η συνολική έκταση των περιοχών NATURA, εντός της περιοχής παρέμβασης CLLD καταλαμβάνει έκταση 3.715 Km², ενώ οι περιοχές NATURA αποτελούν το 143,66% στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης CLLD. Στην έκταση του Εθνικού πάρκου Αλοννήσου περιλαμβάνεται και η θαλάσσια ζώνη, σύμφωνα με τα δεδομένα του geodata.gov.gr.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι γενικοί στρατηγικοί στόχοι του Τοπικού Προγράμματος CLLD/LEADER είναι:

Στρατηγικός στόχος 1: *«Η βέλτιστη διαχείριση, διατήρηση, αναβάθμιση και ανάδειξη φυσικών πόρων και υποδομών με παράλληλη ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας με κύριους μοχλούς την καινοτομία, τη συνεργασία και την εξωστρέφεια».*

Μέσω του στρατηγικού στόχου 1 επιδιώκονται οι επιμέρους στόχοι:

- Στόχος 1.1: Η αναβάθμιση των τουριστικών υποδομών.
- Στόχος 1.2: Η ενίσχυση του τομέα της μεταποίησης στον κλάδο των ζωοτροφών, των τοπικών προϊόντων, των προϊόντων αλιείας και των ΠΟΠ/ΠΓΕ προϊόντων.
- Στόχος 1.3: Ενέργειες και έργα υποδομής με σκοπό την εξυπηρέτηση του τοπικού πληθυσμού, την ανάδειξη και διαχείριση του περιβαλλοντικού αποθέματος .
- Στόχος 1.4: Η προαγωγή της επιχειρηματικότητας των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα και στον τομέα της αλιείας.
- Στόχος 1.5: Η δημιουργία και η ανάδειξη νέων τουριστικών προϊόντων, (φυσιολατρικός τουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, θαλάσσιος τουρισμός, καταδυτικός τουρισμός).
- Στόχος 1.6: Η ενίσχυση και υποστήριξη τοπικών επιχειρήσεων που θα εισάγουν στην αγορά νέα καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες, μέσω της παροχής εξειδικευμένων γνώσεων, ανθρώπινου δυναμικού, υλικών πόρων και συνεργασιών.
- Στόχος 1.7: Ενίσχυση των επιχειρηματικών συνεργατικών σχηματισμών (cluster).
- Στόχος 1.8: Βελτίωση της θέσης στην αγορά εργασίας των ευάλωτων πληθυσμιακών και κοινωνικών ομάδων.

Επιμέρους τομείς του τοπικού προγράμματος που στηρίζονται από τον στρατηγικό στόχο και του επιμέρους στόχους είναι:

- Η βελτίωση των υφιστάμενων πόρων στον τουριστικό τομέα
- Η αξιοποίηση προϊόντων στον αγροδιατροφικό τομέα.
- Η αύξηση της απασχόλησης στον αγροτικό και αλιευτικό τομέα
- Η ανάδειξη νέων εναλλακτικών μορφών στον τουριστικό τομέα.
- Η εισαγωγή της καινοτομίας και του συνεργατισμού στον επιχειρηματικό τομέα.

Στρατηγικός στόχος 2: *«Η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης τοπικής ταυτότητας της περιοχής παρέμβασης, βασισμένη στον φυσικό και πολιτιστικό της πλούτο, η οποία θα αξιοποιεί καινοτομικά και παραγωγικά όλους τους τομείς της οικονομίας καθιστώντας την ιδανικό τόπο διαβίωσης και τουριστικό προορισμό».*

Μέσω του στρατηγικού στόχου 2 επιδιώκονται οι επιμέρους στόχοι:

- Στόχος 2.1: Η διασύνδεση προϊόντων με τοπική ταυτότητα με το τουριστικό προϊόν.
- Στόχος 2.2: Η προβολή και η προσφορά σε εθνικό και όχι μόνο επίπεδο του τουριστικού προϊόντος της περιοχής ως προορισμό 365 μέρες το χρόνο.
- Στόχος 2.3: Η ανάδειξη και προβολή του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής.

- Στόχος 2.4: Η προαγωγή της εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού, των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και των τοπικών επιχειρήσεων σχετικά με την αναγκαιότητα της δημιουργίας τοπικής ταυτότητας μέσω καινοτόμων ενεργειών και ενεργειών ιχνηλασιμότητας και την ανάγκη βέλτιστης διαχείρισης και διαφύλαξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- Στόχος 2.5: Η ανάπτυξη διακρατικών – διατοπικών συνεργασιών που συμβάλλουν στη δημιουργία ταυτότητας της περιοχής και στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος με τη δημιουργία ομοιογενών - ομοιόμορφων δικτύων για τη προβολή, προώθηση, διανομή των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Επιμέρους τομείς του τοπικού προγράμματος που στηρίζονται από τον στρατηγικό στόχο και του επιμέρους στόχους είναι:

- Η δημιουργία ταυτότητας στον τουριστικό τομέα
- Η ανάδειξη των τομέων του περιβάλλοντος και του πολιτισμού.
- Η ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.
- Η ανάπτυξη και δημιουργία συνεργασιών στον τομέα της δικτύωσης.

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΕΠΑΛΘ

Οι βασικές στρατηγικές επιλογές της χώρας για την ενίσχυση του τομέα της αλιείας στοχεύουν στους ακόλουθους Θεματικούς Στόχους, οι οποίοι με την σειρά τους είναι και Θεματικοί Στόχοι της Ε2020:

- στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ του τομέα της Αλιείας και την Υδατοκαλλιέργειας (ΘΣ1), και
- στην προστασία του περιβάλλοντος και στην προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων (ΘΣ2).

Με βάση τον πρώτο θεματικό στόχο η στρατηγική εστιάζει στη στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στους τομείς της αλιείας, υδατοκαλλιέργειας, εμπορίου και μεταποίησης) με σκοπό την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα τους.

Όσο αφορά τον δεύτερο θεματικό στόχο η στρατηγική εστιάζει στην μείωση των επιπτώσεων της αλιείας, στην προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, με υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος.

Οι παραπάνω θεματικοί στόχοι είναι σε πλήρη συνάφεια τόσο με την κύρια θεματική κατεύθυνση του Τοπικού Προγράμματος που είναι η βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος μέσα πάντα από το τρίπτυχο της βιώσιμης ανάπτυξης (περιβάλλον, κοινωνία και οικονομία) όσο και με τις δευτερεύουσες που αφορούν την εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής, την διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας, την ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή, την ενίσχυση της καινοτομίας και των καινοτόμων παρεμβάσεων, την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού, την διασύνδεση τομέων και οικονομικών παραγόντων και την προώθηση της συμμετοχής, της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών, εταίρων και κρατών.

Επίσης αρκετοί στρατηγικοί στόχοι του ΕΠΑΛΘ 2014-2020, ανά προτεραιότητα της ΕΕ, είναι σε πλήρη συνάφεια με τους στόχους του Τοπικού Προγράμματος και πιο συγκεκριμένα οι εξής:

- Μείωση των επιπτώσεων της αλιείας στο θαλάσσιο περιβάλλον (ΣΣ1).
- Προστασία και αποκατάσταση της υδρόβιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων (ΣΣ2).

- Διασφάλιση ισορροπίας μεταξύ αλιευτικής ικανότητας και διαθέσιμων αλιευτικών δυνατοτήτων (ΣΣ3).
- Αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας των αλιευτικών επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των παράκτιων στόλων μικρής κλίμακας, και της βελτίωσης της ασφάλειας ή των συνθηκών εργασίας (ΣΣ3).
- Παροχή στήριξης στην ενίσχυση της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας, περιλαμβανομένης της αύξησης της ενεργειακής αποδοτικότητας, και της μεταφοράς γνώσης (ΣΣ4).
- Προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, της κοινωνικής ένταξης, της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της στήριξης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στις παράκτιες και τις εσωτερικές κοινότητες που εξαρτώνται από την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια (ΣΣ5).
- Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της αλιείας και σε άλλους τομείς της θαλάσσιας οικονομίας (ΣΣ6).
- Ενθάρρυνση των επενδύσεων στους τομείς της μεταποίησης και της εμπορίας (ΣΣ7).
- Βελτίωση της οργάνωσης της αγοράς για προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας (ΣΣ8).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΤΘΑ

Τίτλος Δράσης	Υποδομές που μεγιστοποιούν τη συμμετοχή αλιείας/ υδατοκαλλιέργειας στη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας		
Κωδικός Δράσης	4.2.2.1		
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ		
Νομική βάση	Άρθρο 63, Καν. (ΕΕ) 508/2014		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης			
<p>Αφορά σε δημόσιες επενδύσεις με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών. Κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση των αλιευτικών υποδομών και η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ενδεικτικά αναφέρεται η ανάγκη εκφόρτωσης και απαγόρευσης των απορρίψεων σε υφιστάμενους τόπους εκφόρτωσης, καθώς και της αξιοποίησης των ανεπιθύμητων αλιευμάτων.</p> <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε εκσυγχρονισμό αλιευτικών καταφυγίων στα 3 νησιά των Σποράδων.</p> <p>Η στήριξη παρέχεται βάσει του Άρθρου 95 του Καν. 508/2014. Οι επενδύσεις δεν εμπίπτουν στο καθεστώς Κρατικών Ενισχύσεων. Το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 100%.</p> <p>Συνολικός προϋπολογισμός ενισχυόμενων παρεμβάσεων μέχρι 600.000,00 €.</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)			
<p>Η ανωτέρω δράση συνάδει με τις ακόλουθες θεματικές κατευθύνσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Την εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. - Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού - Ενίσχυση δράσεων και παρεμβάσεων για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή <p>Η δράση παράλληλα εξυπηρετεί τον 1^ο στρατηγικό στόχο του Τοπικού Προγράμματος CLLD / LEADER, όσο και τους εξής επιμέρους στόχους: Στόχος 1.2., Στόχος 1.3.</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	100.000,00	21,6%	5,4%
Δημόσια Δαπάνη	100.000,00	21,6%	8,7%
Κοινοτική Συμμετοχή	75.000,00	21,6%	8,7%
Εθνική Συμμετοχή	25.000,00	21,6%	8,7%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,0%	0,0%
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο των περιοχών αλιείας του Τοπικού Προγράμματος			
Εν δυνάμει δικαιούχοι			
Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι Εταιρείες τους, καθώς και συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του αλιευτικού ή του περιβαλλοντικού τομέα.			
Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	Όπως θα εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΑΛΘ		
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
Η συγκεκριμένη δράση παρουσιάζει συνέργεια με τις παρακάτω δράσεις του τοπικού Προγράμματος: 4.2.1.1., 4.2.1.2., 4.2.2.2., 4.2.2.3.			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή			
<p>Η δράση παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Την Επενδυτική Προτεραιότητα 6.γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Άξονα Προτεραιότητας 3 του Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας 2014-2020 - Την Επενδυτική Προτεραιότητα 6.α - Επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις του Άξονα Προτεραιότητας 3 του Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας 2014-2020 			

Δείκτες εκρών	Όπως θα καθοριστούν στην πρόσκληση		
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Όπως θα καθοριστούν στην πρόσκληση		
Τίτλος Δράσης	Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας		
Κωδικός Δράσης	4.2.2.2		
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ		
Νομική βάση	Άρθρο 63, Καν. (ΕΕ) 508/2014		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης			
<p>Αφορά σε δημόσιες επενδύσεις και ενδεικτικά αναφέρονται δράσεις δημιουργίας θαλάσσιων πάρκων, διευκόλυνσης διεξαγωγής δραστηριοτήτων κατάδυσης, παρατήρησης θαλάσσιου περιβάλλοντος, υποδομές ανάδειξης/διατήρησης της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, υποδομές μικρής κλίμακας για την ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, αξιοθέατων και μνημείων της φύσης και του πολιτισμού (π.χ. σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, θέσεις θέας, κ.ά.).</p> <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε δράσεις παρακολούθησης θαλάσσιου περιβάλλοντος, σήμανση αξιοθέατων στην περιοχή αλιείας και έργα προβολής με την χρήση καινοτόμων ψηφιακών εφαρμογών.</p> <p>Η στήριξη παρέχεται βάσει του Άρθρου 95 του Καν. 508/2014. Οι δράσεις αφορούν σε υποδομές η χρήση των οποίων είναι τοπική, ανοικτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση είτε το αντίτυπο που εισπράττει αποτελεί κλάσμα του πραγματικού κόστους, και κατά συνέπεια θεωρείται ότι δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.</p> <p>Συνολικός προϋπολογισμός ενισχυόμενων παρεμβάσεων μέχρι 600.000,00 €</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)			
<p>Η ανωτέρω δράση συνάδει με τις ακόλουθες θεματικές κατευθύνσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Την εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. - Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού - Υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής & την καταπολέμηση της φτώχειας <p>Η δράση παράλληλα εξυπηρετεί τον 1^ο στρατηγικό στόχο του Τοπικού Προγράμματος CLLD / LEADER, όσο και τους εξής επιμέρους στόχους: Στόχος 1.3., Στόχος 2.4.</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	212.000,00	45,9%	11,5%
Δημόσια Δαπάνη	212.000,00	45,9%	18,4%
Κοινοτική Συμμετοχή	159 000.00	45,9%	18,4%
Εθνική Συμμετοχή	53 000.00	45,9%	18,4%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,0%	0,0%
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο των περιοχών αλιείας του Τοπικού Προγράμματος			
Εν δυνάμει δικαιούχοι			
Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι Εταιρείες τους, καθώς και συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του αλιευτικού ή του περιβαλλοντικού τομέα.			
Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	Όπως θα εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΑΛΘ		
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
Η συγκεκριμένη δράση παρουσιάζει συνέργεια με τις παρακάτω δράσεις του τοπικού Προγράμματος: 4.2.1.1., 4.2.1.2., 4.2.2.1., 4.2.2.3.			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή			
<p>Η δράση παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Την Επενδυτική Προτεραιότητα 6.γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Άξονα Προτεραιότητας 3 του Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας 2014-2020 			
Δείκτες εκρών	Όπως θα καθοριστούν στην πρόσκληση		
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Όπως θα καθοριστούν στην πρόσκληση		

Τίτλος Δράσης	Υποδομές και υπηρεσίες για τη βελτίωση ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές		
Κωδικός Δράσης	4.2.2.3		
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ		
Νομική βάση	Άρθρο 63, Καν. (ΕΕ) 508/2014		
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης			
<p>Αφορά σε δημόσιες επενδύσεις και ενδεικτικά αναφέρονται δράσεις αποκατάστασης κτιρίων για κοινωφελή χρήση π.χ. παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε χώρους άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (θέατρο, κινηματογράφος), ωδεία, βιβλιοθήκες και γενικώς βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, με στόχο την προσέλκυση μόνιμου πληθυσμού και βελτίωση ποιότητας ζωής των κατοίκων των περιοχών.</p> <p>Προτεραιότητα θα δοθεί σε βελτίωση και αναβάθμιση πολιτιστικών υποδομών, όπως δημοτικές βιβλιοθήκες και εκσυγχρονισμό δημοσίων κτηρίων, όπως κτήρια δημαρχείων και άλλα κτήρια εξυπηρέτησης του τοπικού πληθυσμού.</p> <p>Η στήριξη παρέχεται βάσει του Άρθρου 95 του Καν. 508/2014. Οι δράσεις αφορούν σε υποδομές η χρήση των οποίων είναι τοπική, ανοικτή στο κοινό, χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση είτε το αντίτυπο που εισπράττει αποτελεί κλάσμα του πραγματικού κόστους, και κατά συνέπεια θεωρείται ότι δεν καθιστά κρατική ενίσχυση και το ποσοστό ενίσχυσης ανέρχεται στο 100% των επιλέξιμων δαπανών.</p> <p>Συνολικός προϋπολογισμός ενισχυόμενων παρεμβάσεων μέχρι 600.000,00 €</p>			
Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται (απαιτείται αιτιολόγηση βάσει των στοιχείων SWOT ανάλυσης, περιγραφής υφιστάμενης κατάστασης, καθώς και η σύνδεση της με τη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και τους στόχους αυτής)			
<p>Η ανωτέρω δράση συνάδει με τις ακόλουθες θεματικές κατευθύνσεις του Τοπικού Προγράμματος που αφορούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Την εισαγωγή πρακτικών για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. - Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού - Υλοποίηση κοινωνικών δράσεων για την επίτευξη κοινωνικής συνοχής & την καταπολέμηση της φτώχειας <p>Η δράση παράλληλα εξυπηρετεί τον 1^ο στρατηγικό στόχο του Τοπικού Προγράμματος CLLD / LEADER, όσο και τους εξής επιμέρους στόχους: Στόχος 1.3., Στόχος 2.4.</p>			
Χρηματοδοτικά στοιχεία			
	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπό – μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	150.000,00	32,5%	8.1%
Δημόσια Δαπάνη	150.000,00	32,5%	13,0%
Κοινοτική Συμμετοχή	112 500.00	32,5%	13,0%
Εθνική Συμμετοχή	37 500.00	32,5%	13,0%
Ιδιωτική Συμμετοχή	0,00	0,0%	0,0%
Περιοχή Εφαρμογής			
Το σύνολο των περιοχών αλιείας του Τοπικού Προγράμματος			
Εν δυνάμει δικαιούχοι			
Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι Εταιρείες τους, καθώς και συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του αλιευτικού ή του περιβαλλοντικού τομέα.			
Αρχές Κριτηρίων Επιλογής	Όπως θα εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΑΛΘ		
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με άλλες δράσεις του τοπικού προγράμματος			
Η συγκεκριμένη δράση παρουσιάζει συνέργεια με τις παρακάτω δράσεις του τοπικού Προγράμματος: 4.2.1.1., 4.2.1.2., 4.2.2.1., 4.2.2.2.			
Συνέργεια / συμπληρωματικότητα με λοιπές αναπτυξιακές δράσεις στην ευρύτερη περιοχή			
<p>Η δράση παρουσιάζει συνέργεια / συμπληρωματικότητα με:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Την Επενδυτική Προτεραιότητα 6.γ - Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Άξονα Προτεραιότητας 3 του Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας 2014-2020 			
Δείκτες εκρωών	Όπως θα καθοριστούν στην πρόσκληση		
Δείκτες Αποτελεσμάτων / Στόχου	Όπως θα καθοριστούν στην πρόσκληση		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΟΡΟΙ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

4.1 Γενικοί όροι επιλεξιμότητας

- Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 31/12/2023. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.
- Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31-12-2018), αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ 3521/Β/01.11.16) Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΥΑΕΚΕΔ).

Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/С 262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η μη κρατική ενίσχυση, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν είτε ότι η πρότασή τους δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα, είτε (στην περίπτωση που αποτελεί οικονομική δραστηριότητα) ότι η χρηματοδότηση του έργου δε δίνει πλεονέκτημα στους δικαιούχους και δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές.

Εφόσον τα παραπάνω δεν μπορούν να αποδειχθούν, τότε θα πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές. Βάση της ως άνω αναφερόμενης Ανακοίνωσης, ορισμένες δραστηριότητες έχουν καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρεάζουν καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ειδικότερα, όταν ο δικαιούχος παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, η δράση δεν έχει παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες διασυνοριακών επενδύσεων ή εγκατάστασης και υπάρχει το πολύ ένας αμελητέος αντίκτυπος στις αγορές και στους καταναλωτές σε γειτονικά κράτη – μέλη.

- Σε περίπτωση που το σύνολο ή μέρος της Πράξης χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Κανονισμού 651/2014 (ΓΑΚ) και για τον προσδιορισμό του ποσού/έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες.

4.2 Ειδικοί όροι επιλεξιμότητας

- Η πράξη μπορεί να υλοποιηθεί μόνο στην επιλεγμένη περιοχή παρέμβασης για το ΕΠΑΛΘ του Τ.Π. CLLD / LEADER για την Μαγνησία και τις Σποράδες.
- Η Πράξη πρέπει να εμπίπτει στην προτεραιότητα, το θεματικό στόχο, το μέτρο και τον ειδικό στόχο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020 καθώς και στις θεματικές κατευθύνσεις, τους στρατηγικούς και ειδικούς στόχους του Τ.Π. CLLD / LEADER όπως αναφέρονται στο εγκεκριμένο αναμορφωμένο Τοπικό Πρόγραμμα και παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΕΥΛΟΓΟ ΚΟΣΤΟΣ

Η κοστολόγηση της προτεινόμενης πράξης πρέπει να είναι εύλογη. Αυτό σημαίνει ότι ο προτεινόμενος προϋπολογισμός αντιστοιχεί σε δαπάνες για τις οποίες υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι δεν υπερβαίνουν τις τρέχουσες τιμές της αγοράς.

Ειδικότερα:

i) Στις περιπτώσεις που ο προϋπολογισμός προκύπτει από κανονιστικές πράξεις (πχ υπουργικές αποφάσεις), και ο βαθμός ωριμότητας της πράξης το επιτρέπει (πχ σύνταξη τευχών δημοπράτησης), τόσο οι τιμές μονάδας όσο και ο συνολικός προϋπολογισμός των υποέργων/πράξης θεωρείται ρεαλιστικός. Το ίδιο ισχύει και για τα έργα που υλοποιούνται με την μορφή δημοσίων συμβάσεων.

ii) Σε άλλη περίπτωση για την εκτίμηση του προϋπολογισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν στοιχεία όπως πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης. Για τις κατασκευαστικές εργασίες έργων που δεν υλοποιούνται με την μορφή δημοσίων συμβάσεων υπάρχει εγκεκριμένος πίνακας εργασιών από την Επιτροπή Διαχείρισης του Προγράμματος (Ε.Δ.Π) (συνημμένο αρχείο 16).

Εφόσον το μοναδιαίο (ανά τεμάχιο) κόστος εργασιών/εξοπλισμού/υπηρεσιών υπερβαίνει, σε αξία τα 1.000€, απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές, ενώ σε αντίθετη περίπτωση τουλάχιστον μία (1). Οι συγκρίσιμες προσφορές αφορούν ομοειδή και εφάμιλλα προϊόντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ.

Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού δικαιούχου. Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το ΤΔΠ. Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά/ έγγραφα, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf, ως συνημμένα στο ΤΔΠ. Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στον ΕΦ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην πρόσκληση.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά/ έγγραφα για την υποβολή της πρότασης καθώς επίσης και με ποιο στάδιο αξιολόγησης συνδέονται.

	ΕΙΔΟΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟΥ	ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛ/ΣΗΣ
A. Στοιχεία για τον έλεγχο συμβατότητας της πρότασης		
1	Τεχνικό Δελτίο Πράξης – ΤΔΠ (Υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ ΕΣΠΑ) Στην πρόσκληση επισυνάπτεται Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης.	A, B1-B5
2	α) Αντίγραφο καταστατικού του νομικού προσώπου και τροποποιήσεις αυτού ή κωδικοποιημένο καταστατικό που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δυνητικού δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης. Αφορά όλους τους δυνητικούς δικαιούχους πλην τους ΟΤΑ. β) Κανονιστικές αποφάσεις σε περίπτωση που δεν προκύπτει από το καταστατικό η αρμοδιότητα του δυνητικού δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης. γ) Σχέδιο προγραμματικής σύμβασης για τυχόν μεταβίβαση της αρμοδιότητας υλοποίησης σε άλλο φορέα (σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα της πρόσκλησης) και αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων των συμβαλλομένων μερών για την έγκριση του σχεδίου της Προγραμματικής Σύμβασης και την υπογραφή της.	A
3	Απόφαση αρμοδίου οργάνου του δυνητικού δικαιούχου για την υποβολή της πρότασης. Στην απόφαση θα πρέπει, επίσης, να αναφέρεται ποιος θα είναι φορέας που θα αναλάβει τη λειτουργία / συντήρηση της πράξης.	A, B3
B1. Στοιχεία σαφήνειας και πληρότητας πρότασης		
1	Αναλυτικός προϋπολογισμός έργου (και σε ηλεκτρονική μορφή xls): α) Έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις: Εγκεκριμένα τεύχη δημοπράτησης της πράξης ή σχέδια τευχών δημοπράτησης. Εφόσον δεν υποβληθούν τεύχη δημοπράτησης, υποβάλλεται αναλυτικός προϋπολογισμός δημοσίου έργου, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, καθώς και αναλυτικές προμετρήσεις για τα έργα υποδομών, θεωρημένες από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία. β) Έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις: Αναλυτικός προϋπολογισμός προτεινόμενης πράξης, σύμφωνα με το υπόδειγμα της παρούσας πρόσκλησης.	B1 – B4

2	<p>Αρχιτεκτονικά σχέδια:</p> <p>-Τοπογραφικό διάγραμμα και διάγραμμα κάλυψης (κλίμακα 1:200) υπογεγραμμένα από μηχανικό.</p> <p>-Σχέδια (όσα κατά περίπτωση απαιτούνται) υπογεγραμμένα από μηχανικό: κατόψεις, όψεις, τομές, από τα οποία πρέπει να προκύπτει η προσβασιμότητα ΑΜΕΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα της πρόσκλησης. Στις περιπτώσεις που στο έργο περιλαμβάνεται η προμήθεια εξοπλισμού, στις κατόψεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η διάταξη του εξοπλισμού στο χώρο.</p>	B1 – B4
3	<p>Βεβαίωση έναρξης εργασιών (μη φυσικού προσώπου) από την ΑΑΔΕ, από την οποία να προκύπτει και το καθεστώς ΦΠΑ.</p>	B1
4	<p>Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το εύλογο κόστος των δαπανών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ενημερωτικό οδηγό της πρόσκλησης</p>	B1, B2
B.2 Στοιχεία τήρησης θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωσης οριζόντιων πολιτικών		
1	<p>Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία (για την εξέταση της έκθεσης συνοπλογίζονται η απεικόνιση της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ στα σχέδια καθώς και οι προτεινόμενες δαπάνες για παρεμβάσεις προσβασιμότητας ΑΜΕΑ στον αναλυτικό προϋπολογισμό πράξης).</p> <p>Οι κανόνες που πρέπει να τηρούνται για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ καθώς και το βασικό ισχύον θεσμικό πλαίσιο, παρουσιάζονται στον Οδηγό: Παράρτημα ΙΙ για την εξειδίκευση του κριτηρίου αξιολόγησης «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία» (συνημμένο αρχείο πρόσκλησης: 1.b_O.I.1_11b_O.I.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_ΙΙ_ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ_ΑΜΕΑ_v1_080517)</p> <p>Σημείωση: Σε περίπτωση κατά την οποία μία πράξη έχει ήδη συμβασιοποιηθεί και δεν έχει γίνει πρόβλεψη για τα ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, ο δυνητικός δικαιούχος με Υπεύθυνη Δήλωση θα δεσμεύεται ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα.</p>	B2
2	<p>Ερωτηματολόγιο ελέγχου κρατικών ενισχύσεων έργων πολιτισμού ή σύγχρονου πολιτισμού (εφόσον απαιτείται).</p> <p>Σημείωση: Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ «Οδηγίες για την αρχική αξιολόγηση του κριτηρίου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη» δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης (συνημμένο αρχείο πρόσκλησης: 1c_O.I.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_ΙΙΙ_ΚΡΑΤΙΚΕΣ_ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ_v1_080517).</p> <p>Επίσης στην ενότητα 8 του παρόντος Οδηγού παρουσιάζεται το υπ'αρ 30738/ΕΥΚΕ 482/14.03.2019 έγγραφο της ΕΥΚΕ σχετικά με διατύπωση γνώμης για την παρούσα πρόσκληση.</p>	B2
3	<p>Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (περιβαλλοντική αδειοδότηση ή απαλλαγή για το σύνολο του προτεινόμενου φυσικού αντικειμένου).</p> <p>Σημείωση: αν κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης προέκυψαν πρόσθετες παρεμβάσεις ή τροποποιήσεις του φυσικού αντικειμένου, αυτές πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη στην οριστική μελέτη.</p>	B2
B3. Στοιχεία σκοπιμότητας		
1	<p>Καταστατικό ή σχετική νομοθεσία, ή σχετικό κανονιστικό πλαίσιο βάσει των οποίων ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης, έχει τη δυνατότητα λειτουργίας και συντήρησης του έργου.</p>	B3

	Σημείωση: ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης δηλώνεται στο πεδίο Β.25 του ΤΔΠ και ορίζεται με απόφαση του αρμοδίου συλλογικού οργάνου (βλ. δικ.Α3).	
Β.4 Στοιχεία ωριμότητας		
1	<p>Δελτίο Ενεργειών Ωρίμανσης και Υποχρεώσεων Πράξης.</p> <p>Σημείωση: Οι ενέργειες ωρίμανσης δύνανται να είναι η έκδοση αδειών (π.χ. οικοδομική άδεια, τροποποιήσεις περιβαλλοντικών όρων. κλπ), η έκδοση εγκρίσεων (π.χ. από αρχαιολογική υπηρεσία, εγκριτικές αποφάσεις μελετών, κλπ), άλλες προαπαιτούμενες ενέργειες, όπως έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων, απόκτηση γης – απαλλοτριώσεις, προγραμματικές συμβάσεις, κλπ. Στις ενέργειες ωρίμανσης περιλαμβάνονται και οι ενέργειες ανάληψης νομικής δέσμευσης με τα επιμέρους στάδια εξέλιξής τους (π.χ. υποβολή τευχών δημοπράτησης, προέλεγχος και έγκριση διακήρυξης από τη ΔΑ, υποβολή σχεδίου σύμβασης, προέλεγχος και έγκριση νομικής δέσμευσης. κλπ).</p> <p>Τα στοιχεία του Δελτίου πρέπει να συμφωνούν με τα αντίστοιχα πεδία ΣΤ. 27-42 του ΤΔΠ.</p>	B4
2	Στοιχεία κυριότητας ή κατοχής του ακινήτου	B4
3	Βεβαίωση δημάρχου , συνοδευόμενη από σκαρίφημα υπογεγραμμένο από την αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου, που θα βεβαιώνει τους κοινόχρηστους χώρους στους οποίους γίνεται παρέμβαση (μόνο στις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών).	B4
4	Βεβαίωση δικαιούχου για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους (για τις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών).	B4
5	Πίνακας αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης (σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης).	B4, B1
6	Υποβάλλονται όλες οι υπάρχουσες μελέτες και οι εγκριτικές αποφάσεις των μελετών όπως αναγράφονται στον πίνακα αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης.	B4, B1
7	Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών (σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης).	B4, B1
8	Υποβάλλονται όλες οι άδειες και εγκρίσεις , όπως αναγράφονται στον πίνακα αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών.	B4, B1
9	<p>Αγορά / απαλλοτρίωση εδαφικής έκτασης/κτιριακής εγκατάστασης</p> <p>α) Σε περίπτωση αγοράς / απαλλοτρίωσης εδαφικής έκτασης ή αγοράς κτιριακής εγκατάστασης, εκτίμηση αξίας από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα.</p> <p>β) Υπεύθυνες δηλώσεις ιδιοκτητών περί συμφωνίας εξαγοράς εδαφικής έκτασης ή κτιριακής εγκατάστασης (εφόσον υπάρχουν)</p> <p>γ) Απόφαση τιμής μονάδας αποζημίωσης για την απαλλοτριούμενη έκταση από δικαστήριο (εφόσον υπάρχει)</p> <p>Σημείωση: Οι όροι και οι προϋποθέσεις κτήσης ακινήτων περιγράφονται στο άρθρο 16 της με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 ΥΑΕΚΕΔ.</p>	B4, B1
10	<p>Σχέδιο Απόφασης Υλοποίησης Υποέργου με Ίδια Μέσα μόνο στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα</p> <p>Σημείωση: Στις περιπτώσεις όπου περιλαμβάνεται υποέργο αρχαιολογικών εργασιών και ερευνών, ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλλει συνημμένα στην πρότασή του σχέδιο απόφασης αυτεπιστασίας αρχαιολογίας, με περιεχόμενο αντίστοιχο του τυποποιημένου εντύπου του ΣΔΕ, ιδίως ως προς την ανάλυση του προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπανών (αριθμός προσωπικού ανά ειδικότητα, κατηγορίες προμηθειών/υπηρεσιών κλπ), το χρονοδιάγραμμα ενεργειών και τις διαδικασίες ανάθεσης. Επιπλέον, υποβάλλει σχέδιο Μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του κυρίου/δικαιούχου του έργου και της αρμόδιας Υπηρεσίας του Υπ. Πολιτισμού, εφόσον απαιτείται.</p> <p>Τέλος, στο ΤΔΠ οι Εφορείες Αρχαιοτήτων, οι οποίες υλοποιούν αρχαιολογικές έρευνες και εργασίες σε τεχνικά έργα τρίτων, θα πρέπει να εμφανίζονται ως δικαιούχοι / εταίροι στην</p>	B4, B1

	πράξη για το υποέργο αρμοδιότητας τους.	
B5. Στοιχεία διαχειριστικής ικανότητας		
1	<p>Υποδείγματα που τεκμηριώνουν τη διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου. Για τη συμπλήρωση των υποδειγμάτων συμβουλευτείτε τον «Οδηγό για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020».</p> <p>Σημείωση:</p> <p>1) Στις περιπτώσεις φορέων που έχουν τη μορφή ΝΠΙΔ και δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των νόμων και προεδρικών διαταγμάτων για την ανάθεση και υλοποίηση δημοσίων συμβάσεων και ανάλογα με το είδος της δράσης που αφορά η προτεινόμενη πράξη, ο φορέας οφείλει να διαθέτει εγκεκριμένο κανονισμό ανάθεσης και παρακολούθησης/υλοποίησης συμβάσεων, ο οποίος οφείλει να είναι συμβατός τόσο με τις κοινοτικές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, όσο και με τις αρχές της ΣΛΕΕ για διαφάνεια και ίση μεταχείριση.</p> <p>Εάν η προτεινόμενη πράξη αφορά σε υποέργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα (αυτεπιστασία) που δεν απαιτούν την ανάθεση συμβάσεων με προϋπολογισμό άνω των ορίων του πρόχειρου διαγωνισμού, δεν είναι αναγκαία η ύπαρξη τέτοιου εγκεκριμένου κανονισμού.</p> <p>Κατά τα λοιπά ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλει το συστατικό του έγγραφο και συμπληρωμένα τα υποδείγματα που τεκμηριώνουν τη διοικητική και επιχειρησιακή του ικανότητα.</p> <p>2) Στην περίπτωση υλοποίησης έργου με Προγραμματική Σύμβαση ή Σύμβαση Διαδημοτικής ή Διαβαθμικής Συνεργασίας,</p>	B5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης στην επιλογή για χρηματοδότηση Πράξεων που συμβάλουν στους αναπτυξιακούς στόχους της Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛΘ 2014-2020 και στους στόχους του Τοπικού Προγράμματος σύμφωνα με τη μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής πράξεων που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠΑΛΘ 2014-2020.

Η μεθοδολογία αξιολόγησης είναι συγκριτική, γεγονός που σημαίνει ότι η αξιολόγηση όλων των προτάσεων πρέπει να ολοκληρωθεί μετά την καταληκτική ημερομηνία και τα αποτελέσματα να ανακοινωθούν ταυτόχρονα για όλες τις προτάσεις. Από τα κριτήρια τα οποία βαθμολογούνται προκύπτει η συνολική βαθμολογία της κάθε πρότασης, βάσει της οποίας θα καθοριστεί η σειρά κατάταξης των προτάσεων. Οι προτάσεις που επιλέγονται για χρηματοδότηση (μέχρι να εξαντληθεί ο διαθέσιμος προϋπολογισμός της Πρόσκλησης) είναι εκείνες με τις υψηλότερες βαθμολογίες, εφόσον ικανοποιούνται και ενδεχόμενες ελάχιστες προϋποθέσεις έγκρισης που προσδιορίζονται στην πρόσκληση.

Η διαδικασία αξιολόγησης των προς χρηματοδότηση πράξεων διενεργείται σε δύο στάδια:

- ΣΤΑΔΙΟ Α΄: Έλεγχος πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Το Στάδιο Α΄ έχει στόχο να διασφαλίσει, τις ελάχιστες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο κανονιστικό πλαίσιο και στην πρόσκληση, προκειμένου η πρόταση να προχωρήσει στο Στάδιο Β΄ της αξιολόγησης.

-ΣΤΑΔΙΟ Β΄: Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Κατά το Στάδιο Β΄ διενεργείται η αξιολόγηση των προτάσεων σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης τα οποία διακρίνονται σε πέντε βασικές ομάδες:

ΣΤΑΔΙΟ Β1. Πληρότητα και σαφήνεια του περιεχομένου της πρότασης (στάθμιση 25%)

ΣΤΑΔΙΟ Β2. Ενσωμάτωση οριζόντιων πολιτικών και τήρηση θεσμικού πλαισίου

ΣΤΑΔΙΟ Β3 Σκοπιμότητα πράξης (στάθμιση 50%)

ΣΤΑΔΙΟ Β4. Ωριμότητα πράξης (στάθμιση 15%)

ΣΤΑΔΙΟ Β5. Διοικητική, Επιχειρησιακή και Χρηματοοικονομική ικανότητα δυνητικού δικαιούχου (στάθμιση 10%)

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα αρμόδια στελέχη του ΕΦ με απόφασή του, για τους οποίους διασφαλίζεται, σε κάθε περίπτωση, ότι:

- δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων
- διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία για τη διενέργεια της αξιολόγησης

Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης (συγκριτική), ο ΕΦ δύναται να ζητήσει σε οποιοδήποτε στάδιο της αξιολόγησης την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων.

Αναλυτικά η διαδικασία αξιολόγησης περιγράφεται στα συνημμένα έντυπα της πρόσκλησης:

- **Ο.Ι.1_1_ΟΔΗΓΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ_v1_080517**
- **Κριτήρια αξιολόγησης πράξεων δημοσίου χαρακτήρα**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8. ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Σύμφωνα με την υπ'αρ. 30738/ΕΥΚΕ 482/14-03-2019 διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων σχετικά με το σχέδιο της παρούσας πρόσκλησης, τα προτεινόμενα έργα δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιο συγκεκριμένα:

- **Αλιεία / υδατοκαλλιέργεια**

Όπως προκύπτει από τον ΚΑΝ(ΕΕ) 508/2014 για το ΕΤΘΑ (παρ. 2, άρθρο 8), οι υποβληθείσες προτάσεις που αφορούν αποκλειστικά σε θέματα αλιείας / υδατοκαλλιέργειας, και υπάγονται στο άρθρο 42 της της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε.Ε. (ΣΛΕΕ), απαλλάσσονται από τον έλεγχο για την ύπαρξη ή όχι κρατικής ενίσχυσης. Για τις λοιπές εξετάζεται η τήρηση των κριτηρίων του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ.

- **Κρατικές ενισχύσεις / οικονομική δραστηριότητα.**

Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».

Ως επιχείρηση θεωρούνται όλες οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρηση εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Οικονομική δραστηριότητα αποτελεί κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά.

Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια κρατική χρηματοδότηση προς οποιοδήποτε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα είναι οικονομική ενίσχυση, πρέπει να ισχύουν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

- Χορήγηση / μεταφορά κρατικών πόρων
- Επιλεκτική ενίσχυση προς ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής
- Νόθευση ή απειλής νόθευσης του ανταγωνισμού και διατάραξη του ενδοενωσιακού εμπορίου
- Παροχή πλεονεκτήματος

Αν τα παραπάνω κριτήρια πληρούνται, τότε οι υποβληθείσες προτάσεις ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και εξετάζονται σύμφωνα με το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (KAN(ΕΕ) 651/2014, 1407/2014).

- **Άσκηση δημόσιας εξουσίας**

Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές». Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιώδεις λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται.

Σε περίπτωση που οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται, οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους δικαιούχους της πρόσκλησης δεν συνιστούν οικονομική δραστηριότητα και οι φορείς λειτουργίας ή/και κύριοι των έργων δεν ενεργούν ως «επιχείρηση» (σημείο 17 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης).

- **Ενισχύσεις για τον πολιτισμό και τη διατήρηση της κληρονομιάς**

Δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης τους, ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με τον πολιτισμό, τη διατήρηση της κληρονομιάς και της φύσης δύνανται να οργανωθούν με μη εμπορικό τρόπο και, ως εκ τούτου, να μην έχουν οικονομικό χαρακτήρα. Η δημόσια χρηματοδότησή τους ενδεχομένως να μην αποτελεί κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η δημόσια χρηματοδότηση δραστηριοτήτων πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς οι οποίες διατίθενται δωρεάν στο ευρύ κοινό εκπληρώνει έναν απολύτως κοινωνικό και πολιτιστικό σκοπό, του οποίου ο χαρακτήρας είναι μη οικονομικός (σημείο 34 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης).

Αντιθέτως, οι δραστηριότητες πολιτισμού ή διαφύλαξης της κληρονομιάς (συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της φύσης) που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από τις εισφορές των επισκεπτών ή των χρηστών ή μέσω άλλων εμπορικών διευθετήσεων (για παράδειγμα, εμπορικές εκθέσεις, κινηματογράφοι, εμπορικές μουσικές παραστάσεις και φεστιβάλ) θα πρέπει να θεωρείται ότι έχουν οικονομικό χαρακτήρα (σημείο 35 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης).

- **Παρεμβάσεις τοπικής εμβέλειας (τοπικός χαρακτήρας πράξεων)**

Η Επιτροπή σε ορισμένες από τις αποφάσεις της έχει κρίνει ότι, λόγω ειδικών περιστάσεων των υποθέσεων ένα «μέτρο είχε καθαρά τοπικό αντίκτυπο και κατά συνέπεια δεν επηρέαζε καθόλου τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Στις εν λόγω υποθέσεις η Επιτροπή διαπίστωσε, συγκεκριμένα, ότι ο δικαιούχος παρείχε αγαθά ή υπηρεσίες σε μια περιορισμένη περιοχή ενός κράτους μέλους και ήταν απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, και ότι δεν μπορούσε να προβλεφθεί ότι το μέτρο δεν θα είχε παρά οριακές επιπτώσεις στις συνθήκες των διασυνοριακών επενδύσεων ή της εγκατάστασης» (σημείο 196 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης). Στις περιπτώσεις αυτές δεν πληρούνται σωρευτικά τα κριτήρια που προαναφέρθηκαν και δεν υφίσταται θέμα κρατικών ενισχύσεων.

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη κατά τη εξέταση του τοπικού χαρακτήρα ενός μέτρου περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τα εξής:

- α) η δραστηριότητα του δικαιούχου αφορά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών σε περιορισμένη γεωγραφική ζώνη επιρροής εντός ενός κράτους μέλους
- β) η δραστηριότητα εκτιμάται ότι είναι απίθανο να προσελκύσει πελάτες από άλλα κράτη μέλη, καθώς τα αγαθά και οι υπηρεσίες απευθύνονται στον τοπικό πληθυσμό άνευ διαφημιστική προβολής
- γ) η κρατική χρηματοδότηση της δραστηριότητας θα έχει αμελητέο αντίκτυπο στις αγορές και τους καταναλωτές, καθώς δεν προβλέπεται ότι θα προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη που θα θελήσουν να εγκατασταθούν στην εν λόγω περιοχή για να παρέχουν τη δραστηριότητα αυτή.

Στο πλαίσιο αυτό αξιολογούνται παράμετροι όπως:

- εάν η επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περιορισμένη περιοχή εντός του κράτους μέλους με μικρό πληθυσμό (εν προκειμένω πρέπει να αποσαφηνίζεται ποιες περιοχές θα καλύπτονται από τις υπό χρηματοδότηση δομές και ποιος είναι ο πληθυσμός τους)
- εάν η δραστηριότητα του δικαιούχου απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τοπικούς αποδέκτες – «πελάτες», λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τα ειδικά (εγγενή) χαρακτηριστικά (πχ γλώσσα) της δραστηριότητας, τον αριθμό και τον τόπο κατοικίας των χρηστών / πελατών του προϊόντος / υπηρεσίας, καθώς και το αμελητέο ποσοστό των πελατών από άλλα κράτη μέλη
- τον σκοπό του μέτρου, που δεν θα πρέπει να είναι η αύξηση των δραστηριοτήτων του δικαιούχου (γιατί τότε θα μπορούσε να προσελκύσει επενδυτές από άλλα κράτη μέλη)
- τυχόν ενδείξεις για ενδιαφέρον επενδυτών από άλλα κράτη μέλη να παρέχουν παρόμοιες υπηρεσίες / προϊόντα
- την κατάσταση της σχετικής αγοράς εν γένει (τοπική και όχι διεθνής), τόσο για τον δικαιούχο όσο και για τους ανταγωνιστές του και την κατάσταση του δικαιούχου (κύκλος εργασιών, δυναμικότητα υποδομών, μερίδιο αγοράς)

- το χαμηλό ποσό της κρατικής χρηματοδότησης.

- **Εξέταση στοιχείων δικαιούχων**

Προκειμένου να επιβεβαιωθεί η μη κρατική ενίσχυση, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η πρότασή τους δεν αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Σε περίπτωση που αποτελεί οικονομική δραστηριότητα πρέπει να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου:

- δεν δίνει πλεονέκτημα στους δικαιούχους
- δεν νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές.

Εφόσον τα παραπάνω δεν μπορούν να αποδειχθούν τότε πρέπει να εξεταστεί η μικρή επίπτωση στις συναλλαγές (δραστηριότητες με τοπικό αντίκτυπο που δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές – βλ. παραπάνω)

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από τη ΣΛΕΕ και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον συνημμένο Οδηγό για κρατικές ενισχύσεις δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης (Συνημμένο αρχείο: 1c _ Ο.Ι.1 _ 1 _ ΠΑΡΑΡΤ _ ΙΙΙ _ ΚΡΑΤΙΚΕΣ _ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ_v1_080517)